

Rīgā, 2016. gada 28. oktobrī

Adresāts:
SIA "Kaugas"
Reģ.nr. 52103074671
Pļavu iela 17
Liepāja LV-3411, Latvija

Kopija:
Dabas aizsardzības pārvalde
Baznīcas iela 7
Sigulda LV-2150, Latvija

EKSPERTA ATZINUMS

Nr. 2016/50

1. Eksperta atzinuma mērķis

Eksperta atzinuma sagatavošanas mērķis ir pēc SIA "Kaugas" pasūtījuma Dabas aizsardzības pārvaldes publiskā iepirkuma "Aleju apsekošana un izvērtēšana" (Nr. DAP 2016/22) ietvaros sniegt eksperta vērtējumu par 22.11.2005. MK noteikumos Nr.888 "Noteikumi par aizsargājamām alejām" iekļauto **Subates aleju** tās izpētes un robežu izvērtēšanas kontekstā. Mērķa sasniegšanai izvirzīti šādi uzdevumi (1) izvērtēt alejas aizsardzības statusu un tās novērtējumu teritorijas plānošanas dokumentos (2) veikt alejas apsekošanu dabā, lai pārbaudītu, vai alejā ir īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju atradnes, novērtēt alejas nozīmi konstatēto īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu saglabāšanā ilgtermiņā (4) sniegt rekomendācijas nepieciešamo apsaimniekošanas pasākumu veikšanai alejā konstatēto īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu saglabāšanas kontekstā (5) apzināt pieejamo kultūrvēsturisko informāciju par Subates aleju (6) sniegt ieteikumus par alejas robežas optimālo novietojumu no bioloģiskās vērtības, alejas saglabāšanas viedokļa un ainaviskās situācijas

Eksperta atzinums ir sagatavots par sugu grupām – sūnas, ķērpji. Atzinumā ir sniegta informācija par 14.11.2000. LR MK noteikumos Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" uzskaitītajām sūnu un ķērpju sugām.

Eksperta atzinums ir sagatavots divos identiskos eksemplāros (katrs uz 5 lpp), viens no tiem tiek iesniegts atzinuma pasūtītājam SIA "Kaugas", otrs paliek eksperta rīcībā.

2. Eksperta atzinuma sagatavošanas metodes

Alejas esošais aizsardzības statuss noteikts, balstoties uz Dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols" datiem, kā arī Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām. Alejas statusa izvērtējums teritorijas plānošanas

dokumentos sniegts, aplūkojot 13.10.2011. LR Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. pantā minētos dokumentus teritorijai, kurā atrodas aleja. Šie dokumenti ir (1) nacionālajā līmenī - Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija un Nacionālais attīstības plāns (2) reģionālajā līmenī - plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija un attīstības programma (3) vietējā līmenī - vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģija, attīstības programma, teritorijas plānojumi, lokālplānojumi, detālplānojumi. Atzinumā apskatīti tieši reģionāla un vietējā līmeņa teritorijas plānošanas dokumenti, īpašu uzmanību pievēršot vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem, jo tie vistiešāk nosaka attiecīgās teritorijas izmantošanu.

Datu iegūšanā par īpaši aizsargājamajām sūnu un ķērpju sugām izmantota vizuālās uzskaites metode, alejā veicot katra koka apskati ar mērķi konstatēt aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas. Visas aizsargājamo sugu atradnes kartētas, izmantojot GPS uztvērēju Garmin GPSmap 64 (izmantota LKS-92 koordinātu sistēma).

Kultūrvēsturiskā informācija par Subates aleju izzināta, telefoniski sazinoties ar Subates bibliotēku, kā arī apzinot pieejamo informāciju interneta resursos.

3. Alejas aizsardzības statuss

Subates aleja ir valsts nozīmes aizsargājams dabas piemineklis – aizsargājama aleja. Subates alejas statusu, aizsardzības un izmantošanas noteikumus nosaka 02.03.1993. likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, kā arī uz tā pamata izdotie 16.03.2010. MK noteikumi Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” un 22.11.2005. MK noteikumi Nr. 888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām”.

4. Alejas novērtējums teritorijas plānošanas dokumentos

Subates aleja atrodas Ilūkstes novada Subates pilsētas teritorijā.

Teritorijas izmantošanu vietējā līmenī nosaka šādi teritorijas plānošanas dokumenti:

- Subates pilsētas ar lauku teritoriju teritorijas plānojums 2007. – 2019. gadam
- Ilūkstes novada attīstības programma 2013. – 2019. gadam
- Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013 – 2030. gadam.

Reģionālā līmenī teritorijas attīstību nosaka:

- Latgales programma 2010 – 2017
- Latgales stratēģija 2030.

Saskaņā ar Ilūkstes novada domes 2009. gada 30. septembra lēmumu Nr. 434 “Par Ilūkstes novada teritoriālo vienību teritorijas plānojumu apstiprināšanu” apstiprināti Ilūkstes novada teritoriālie plānojumi, kuru vidū ir Subates pilsētas ar lauku teritoriju teritorijas plānojums 2007. – 2019. gadam. Teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā Subates aleja atzīmēta kā aizsargājama aleja saskaņā ar 16.03.2010. MK noteikumiem Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Subates novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 5.21.14. apakšnodaļā Subates aleja minēta kā aizsargājama aleja un uzskaitītas aizliegtās darbības Subates alejas teritorijā, kā arī 10 m rādiusā ap Subates aleju. Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā Subates aleja nav attēlota.

Ilūkstes novada attīstības programmā 2013. – 2019. gadam nav informācijas par Subates aleju. Attīstības programmas rīcības plānā kā viena no rīcībām paredzēta rīcība R.1.44. Izstrādāt kultūras, vēstures un dabas pieminekļu atjaunošanas un popularizēšanas plānu.

Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2013 – 2030. gadam uzskaitītas Ilūkstes novada īpaši aizsargājamās teritorijas un objekti, tomēr aizsargājamā Subates aleja starp tiem nav minēta.

Latgales programmā 2010 – 2017 un Latgales stratēģijā 2030 nav informācijas par Subates aleju. Šajos plānošanas dokumentos galvenais uzsvars likts uz Latgales reģiona ezeriem kā dabas tūrismu veicinošām dabas teritorijām.

5. Alejas apsekošana

Subates aleja apsekota 2016. gada 11. septembrī plkst. 12:15 – 12:50. Apsekošanas laikā ir skaidrs, saulains, silts laiks bez nokrišņiem.

6. Alejas un tai piegulošās teritorijas vispārīgs raksturojums

Subates alejas shēma un robežu apraksts dots 22.11.2005. MK noteikumu Nr.888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām” 11. pielikumā. Subates aleja izvietota gar Subates parka kreiso malu starp Subates pilsētas Brīvības ielu un Mazo Subates ezeru, alejai pa vidu iekārtots asfaltēts gājēju celiņš. Aleju veido vidēju dimensiju liepas, kas stādītas vienā rindā katrā celiņa pusē (1. attēls). Alejai piegulošo teritoriju veido Subates parks ar estrādi (2. attēls) no vienas puses un zālāja teritorijas no otras puses.

1.attēls. Subates aleja. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

2.attēls. Subates parks ar estrādi blakus alejai. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

7. Alejā konstatētās īpaši aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas un alejas nozīme šo sugu saglabāšanā

Subates alejā nav konstatētas īpaši aizsargājamās sūnu sugas. Alejā konstatēta viena īpaši aizsargājamā ķērpju suga kausveida pleurostikta *Pleurosticta acetabulum*, kurai alejā atzīmēta viena atradne, sugas atradne ir labā stāvoklī. Alejas liepas, kā arī parkā augošās liepas ir sugai potenciāli piemērotas dzīvotnes. Var secināt, ka Subates aleja ir nozīmīga no īpaši aizsargājamās ķērpju sugas *Pleurosticta acetabulum* saglabāšanas viedokļa konkrētajā teritorijā.

8. Ieteikumi alejas apsaimniekošanai

No alejā sastopamās īpaši aizsargājamās ķērpju sugas *Pleurosticta acetabulum* saglabāšanas viedokļa alejā ir būtiski saglabāt sugas atradnes koku.

9. Alejas kultūrvēsture

Subates aleja stādīta 1931. gada 10. maijā Meža dienu ietvaros. Žurnāla “Meža dzīve” 1931. gada augusta numurā aprakstīta meža dienu norise Subatē: “10. maijā ap pusdienas laiku sāka pulcēties tirgus laukumā vietējie pilsoņi un visas vietējās organizācijas – it sevišķu aktivitāti pierādīja skolu jaunatne, neskatoties uz vairāku tautību skolām - visi skolu audzēkņi skaistos pulciņos savu skolotāju vadībā pulcējās vienkopus. Pēc tam kopējā gājienā devās uz apstādāmo vietu (jaunierīkojamo parku). Bez skolām dalību ņēma vēl šādas organizācijas: vietējie aizsargi, robežsargi un pilsētas brīvprātīgie ugunsdzēsēji, pēdējie sekmīgi veica aplaistīšanas darbus ar pumpja un garas šļūtenes palīdzību. Jaunierīkotais parks atrodas Brīvības ielas un ezera malā, ar labu gaumi iekārtots pēc iepriekš izstrādāta plāna. Gar abām pusēm parkam skaistas liepu alejas, bet vidū dažādu apstādījumu grupas un dejas laukums. Izstādīts apm. 1000 kociņu – galvenā kārtā liepas. Pie kociņu apgriešanas un kārtīgas darbu uzraudzības sekmīgi strādāja vietējie mežu darbinieki mežziņa K. Kaktiņa vadībā. Kociņus no attālākā meža nogabala piegādāja ar auto palīdzību. Pēc pabeigtā darba Subates pilsētas valsts vidusskolas audzēkņi jautrām dziesmām un stādu kociņiem rokās skaistā gājienā devās uz skolas sētu, kur arī izdarīja apstādījumus. Šis ievads bija cēls, un visi pierādīja lielu enerģiju minētā darbā, bet cik enerģiski būs subatieši turpmāk pie iestādīto kociņu apkopšanas un uzturēšanas kārtībā – to rādīs nākotne.”

3.attēls. Meža dienas Subatē – Kociņus ar auto nosūta stādāmās vietās. x mežz. K. Kaktiņš. Izkopējums no žurnāla “Meža dzīve” 1931. gada augusta numura.

10. Ieteikumi alejas robežu izmaiņām

Ņemot vērā apkopoto informāciju par alejā konstatētajām aizsargājamo sugu atradnēm, alejas kultūrvēsturisko nozīmi un alejas ainavisko situāciju, ieteicams Subates aleju saglabāt valsts nozīmes aizsargājamo aleju sarakstā tās esošajās robežās.

11. Atzinumā norādītie normatīvie akti

Noteikumi par aizsargājamām alejām: Ministru kabineta 2005. gada 22. novembra noteikumi Nr. 888, Latvijas Vēstnesis, 2005, 8. augusts, Nr. 196 (3354)

Teritorijas attīstības plānošanas likums: LR 2011. gada 13. oktobra likums, Latvijas Vēstnesis, 2011, 2. novembris, Nr.173 (4571)

Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām: LR 1993. gada 2. marta likums, Latvijas Vēstnesis, 1993, 25. martā, Nr. 5

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi: Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264, Latvijas Vēstnesis, 2010, 30. martā, Nr. 50 (4242)

12. Atzinumā norādītie teritorijas plānošanas dokumenti

Subates pilsētas ar lauku teritoriju teritorijas plānojums 2007. – 2019. gadam. Pieejams: <http://www.ilukste.lv/index.php/dome/publiskie-dokumenti/terit-planojums/tp-subate-prode>

Ilūkstes novada attīstības programma 2013. – 2019. gadam. Apstiprināta ar Ilūkstes novada domes 2013. gada 17. novada lēmumu Nr. 303 (protokols Nr. 12, 40. §). Izstrādātājs: SIA “Reģionālie projekti”. Pieejama: <http://www.ilukste.lv/index.php/dome/publiskie-dokumenti/att-progr>

Ilūkstes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013 – 2030. gadam. Apstiprināta ar Ilūkstes novada domes 2013. gada 17. novada lēmumu Nr. 304. Izstrādātājs: SIA “Reģionālie projekti”. Pieejama: <http://www.ilukste.lv/index.php/dome/publiskie-dokumenti/att-progr>

Latgales programma 2010 – 2017. Apstiprināta ar 2010.gada 1.decembra Latgales plānošanas reģiona Attīstības padomes sēdes lēmumu. Izstrādātājs: “Grupa 93”. Pieejama: <http://www.latgale.lv/lv/padome/planosana>

Latgales stratēģija 2030. Apstiprināta ar 2010.gada 1.decembra Latgales plānošanas reģiona Attīstības padomes sēdes lēmumu. Pieejama: <http://www.latgale.lv/lv/padome/planosana>

13. Atzinuma sagatavošanā izmantotie informācijas avoti

Meža dienas Subatē. 1931. Meža dzīve. Nr.72 (01.08.1931.), 2768. lpp. Pieejams: www.periodika.lv

Atzinuma sniedzējs

Evita Oļehnoviča
Sugu un biotopu eksperte biotopu grupās: meži un virsāji, purvi;
sugu grupā: sūnas

Sertifikāta numurs: 128

Sertifikāta derīguma termiņš: 13.11.2014.- 12.11.2017.